

Agència
per a la Qualitat
del Sistema Universitari
de **Catalunya**

Guia per al disseny i la implantació d'un model institucional d'avaluació docent del professorat a les universitats públiques catalanes

© **Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya**

Via Laietana, 28, 5a planta

08003 Barcelona

Tel.: 93 268 89 50 - Fax: 93 268 89 51

www.aqucatalunya.org

1a edició: maig de 2004

Dipòsit legal: B-40.450-2004

Sumari

Introducció	5
Consideracions generals	7
1. Marc de referència	7
2. Del procés de certificació al procés d'acreditació del model d'avaluació de la universitat	7
3. Els agents d'avaluació	8
4. Els components tècnics de l'avaluació	13
5. Els components del model d'avaluació a adoptar: manual d'avaluació de la universitat	19
NOTES.....	20
Annex I: Proposta de continguts del model d'avaluació docent de les universitats	21

Introducció

L'article 19.2 de la LUC estableix que "la docència universitària ha d'ésser objecte d'avaluació" i que "les universitats, conjuntament amb AQU Catalunya, han de desenvolupar metodologies i programes d'avaluació de la docència en llurs diverses modalitats". Així mateix, l'article 72 assenyalava que el Govern de la Generalitat pot establir retribucions addicionals per mèrits docents.

Com a resposta a aquestes necessitats, AQU Catalunya va crear una comissió d'experts de les universitats públiques catalanes que, a partir dels principals referents internacionals i del document *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes*, aprovat pel CIC el desembre de 2002, han elaborat la GUIA PER AL DISSENY I LA IMPLANTACIÓ D'UN MODEL INSTITUCIONAL D'AVALUACIÓ DOCENT DEL PROFESSORAT A LES UNIVERSITATS PÚBLIQUES CATALANES, per tal que les universitats estableixin el seu propi model d'avaluació docent del professorat, que haurà d'estar acreditat per AQU Catalunya després d'una aplicació experimental durant un període no superior a tres anys.

Tenint en compte aquest marc, el model d'avaluació docent no ha d'oblidar que una visió comprensiva de l'avaluació del professorat exigeix considerar tant els moments d'accés com els de promoció, incentius i millora que són competència de les universitats. I per això, en dissenyar el model ara exigint, les universitats haurien de considerar que el seu enfocament contribuís al desenvolupament professional del professorat i connectés amb la seva política de recursos humans.

Disposar d'un bon model d'avaluació ha de permetre a les universitats dissenyar, sota un mateix marc de referència, els seus propis models d'avaluació, que puguin donar resposta tant a l'avaluació periòdica de l'activitat docent amb l'acreditació d'AQU Catalunya com a avaluacions per concedir quinquennis, complements, reconeixements, etc.

Finalment, el disseny del model ha de preveure la situació d'"experimentació" que suposa la posada en pràctica d'aquesta mena d'avaluació. Almenys dos aspectes mereixen una atenció especial:

- La incorporació progressiva dels diferents components tècnics del model d'avaluació (què s'avalua, com, qui i quan).
- L'exigència progressiva de formalització de l'avaluació (protocol d'avaluació) i l'ajustament dels requisits (estàndards) de qualitat.

Així, la universitat ha de planificar la posada en marxa del model adoptat, a partir del volum i la tipologia de situacions del seu professorat i de la seva pròpia experiència i trajectòria d'avaluació.

A la primera part de la Guia es presenten les consideracions generals relacionades amb el marc de referència adoptat, l'acreditació del model d'avaluació elaborat, els agents implicats i tot allò referit als components tècnics i al mateix procés intern de l'avaluació. A la segona, i en

forma d'annex, es presenta la proposta d'orientacions específiques que hauria d'abordar el manual d'avaluació de les universitats per a cadascuna de les dimensions.

Finalment, i d'acord amb el document *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes*, aprovat pel CIC el desembre de 2002, AQU Catalunya elaborarà una proposta de criteris per a la certificació dels manuals d'avaluació de les universitats.

Consideracions generals

---

1. Marc de referència

En el desenvolupament de la Guia s'han considerat els documents i les aportacions de referència següents:

- Marcs normatius de la LOU i de la LUC.
- *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes* (DURSI, 2002).
- *Marc general de l'avaluació del professorat* (AQU Catalunya, 2001).
- *Marc general per al disseny, el seguiment i la revisió de plans d'estudis i programes* (AQU Catalunya, 2002).
- *Marc general per a l'avaluació dels aprenentatges dels estudiants* (AQU Catalunya, 2003).
- Documentació sobre "l'estat de la qüestió" en l'àmbit internacional.
- Aportacions de la comissió *ad hoc* d'AQU Catalunya.

Les universitats haurien de tenir en consideració aquesta Guia, com també els documents destacats suara, per tal d'elaborar el seu propi manual d'avaluació. No s'ha d'oblidar que l'acompliment dels components del model definit per la Guia exigeix a cadascuna de les universitats establir el seu marc específic de referència.

2. Del procés de certificació al procés d'acreditació del model d'avaluació de la universitat

La falta d'experiència prèvia, com també la complexitat i l'extensió de l'aplicació del model per part de les universitats, aconsella adoptar amb prudència un model *estable* d'avaluació. En conseqüència, s'estableixen dues fases o períodes successius:

a) EXPERIMENTAL (període de vigència: tres anys)

S'inicia el 2003 amb la CERTIFICACIÓ del model experimental d'avaluació adoptat per la universitat.

Aquest model experimental i inicial, si bé ha de partir tant de l'experiència i la situació de cada institució com del marc de contingut i procediments que recull la Guia, haurà de concretar i assumir els mínims següents:

- Objecte a certificar: Manual d'avaluació docent del professorat de la universitat.
- Procediment: s'establirà anualment.

Al terme de la primera aplicació del model (2003) i en les successives del període experimental, AQU Catalunya iniciarà, conjuntament amb cada universitat, un procés d'anàlisi, valoració i *ajust progressiu* del model (amb l'horitzó del 2006) als requeriments de l'acreditació. En aquesta data les universitats haurien d'haver introduït el conjunt de procediments d'avaluació recollits a l'annex I de la Guia.

Durant aquest període experimental cada universitat disposarà d'una flexibilitat argumentada i acordada amb AQU Catalunya.

b) D'ACREDITACIÓ (període de vigència: cinc anys)

En finalitzar el període experimental (2006), s'iniciarà el procés d'avaluació que, després d'una valoració positiva, conclourà amb l'acreditació del model per a un període de cinc anys.

Objecte a acreditar: *Model d'avaluació docent del professorat de la universitat.*

Procediment:

- Informe intern (Guia - protocol d'elaboració).
- Valoració interna de la implementació del Manual (processos).
- Anàlisi i valoració del procés de decisió externa i dels resultats.
- Nova proposta del Manual d'avaluació docent del professorat de la universitat.
- Auditoria externa (Guia - protocol d'execució).
- Procés d'avaluació.
- Nova proposta de manual.
- Decisió d'acreditació (Comissió de Qualitat d'AQU Catalunya).

Conseqüències: la no-acreditació del model d'avaluació d'una universitat suposaria que l'avaluació del seu professorat seria realitzada directament per AQU Catalunya (art. 72 de la LUC).

Qualsevol reclamació de la universitat es farà arribar a la Comissió Permanent del Consell de Direcció d'AQU Catalunya.

Podrien introduir-se elements diferencials per a la primera acreditació amb relació a renovacions posteriors. Atesa la inexperiència del sistema, l'avaluació –auditoria– per a la primera renovació podria tenir una orientació cap a la millora del mateix model.

3. Els agents d'avaluació

El document *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes* (DURSI, 2002) destaca que els agents significatius en el procés d'avaluació són el mateix professorat (autoinforme), els estudiants, els responsables acadèmics

i els experts, mitjançant l'aportació d'evidències i de valoracions per tal que la Comissió d'Avaluació de la Universitat (CAU) pugui integrar-les i emetre l'avaluació final corresponent. Tot seguit es detallen un conjunt d'indicacions sobre aquests agents.

3.1. L'autoinforme del professor/a

L'autoinforme és la peça clau del procés d'avaluació. El contingut i el format responen a un protocol estandarditzat. A l'annex I de la Guia es donen els detalls perquè cada institució elabori el seu propi model d'autoinforme.

El contingut de l'autoinforme recollirà dos tipus d'evidències:

- Les que, a tall de *curriculum vitae*, avalin el mèrit del professor/a en relació amb les diferents dimensions i indicadors objecte d'avaluació. Les evidències hauran d'estar acreditades en els termes que estableixi el model d'avaluació de la universitat.
- Les que s'aporten com a reflexió, anàlisi i pròpia autoavaluació del professor/a. Aquestes evidències fan referència als punts següents:
  - valoració docent del quinquenni,
  - valoració de l'activitat docent de l'últim any,
  - valoració dels resultats acadèmics,
  - valoració de la satisfacció dels estudiants i
  - aportacions d'especial valor i valoració de la situació i prospectiva.

Finalment, i a causa del coneixement previ del professorat sobre els criteris i referents d'avaluació adoptats per la institució, amb la signatura de la sol·licitud del complement docent autonòmic el professor/a explicitarà la seva acceptació dels procediments i les actuacions d'avaluació del model d'avaluació de la universitat.

3.2. L'avaluació d'estudiants i de graduats

Malgrat les controvèrsies, recollides en fonts documentals especialitzades, sobre la fiabilitat, validesa i pertinència dels usuaris com a agents de l'avaluació de la qualitat docent del professorat, no hi ha dubte que, *correctament articulada la seva participació*, l'opinió dels estudiants és fonamental en un model comprensiu d'avaluació del professorat.

Ara bé, convé precisar que la consideració d'estudiants i de graduats com a agents d'avaluació no suposa que les seves opinions es converteixin automàticament en criteri de decisió en el cas que ens ocupa, sinó que han de ser avaluades en el context de referència per responsables acadèmics i experts. Les opinions dels estudiants i graduats són valoracions pertinents per a certs aspectes o dimensions de l'activitat professional del docent.

A l'annex I de la Guia s'ofereixen consideracions i suggeriments precisos sobre els diferents procediments per recollir l'opinió d'estudiants i de graduats. Aquí només se n'exposaran alguns aspectes generals.

3.2.1. Enquestes institucionals de valoració docent dels estudiants

No haurien de barrejar-se qüestions que fan referència a la valoració de l'assignatura (contingut, utilitat, adequació al pla d'estudis...), la responsabilitat de la qual no és, moltes vegades, del professor/a que la imparteix, amb qüestions específiques sobre l'actuació del mateix professor/a (atenció a l'alumnat, adequació de les estratègies docents –depenent del nombre d'alumnes i de les característiques físiques i de recursos de l'aula–, claredat expositiva, criteris d'avaluació, etc.).

D'altra banda, cal considerar la diversitat i la influència que representen els diferents grans camps disciplinaris, la naturalesa de les matèries (des de l'òptica docent) i les condicions del seu desenvolupament. Per això, moltes vegades el contingut més adequat sigui aquell que inclou aspectes generals i homogenis, i també els específics derivats de les situacions diferenciades que prèviament s'han determinat per donar resposta a la diversitat assenyalada.

Pel que fa al moment d'aplicació, és lògic i pertinent que es valori la feina una vegada que aquesta ha conclòs, és a dir, després de conèixer els resultats de l'aprenentatge. Tanmateix, aquesta alternativa presenta diversos interrogants, tant logístics com del mateix contingut de l'enquesta. Amb tot, és inadequat que s'avaluï un docent quan encara falta per desenvolupar una part significativa de la seva docència.

3.2.2. Informes o actes de grups *ad hoc*

Sota el coneixement i la supervisió dels òrgans i les autoritats acadèmiques competents i per mitjà dels representants dels estudiants, el grup classe pot expressar les seves opinions, ja sigui sobre qüestions determinades prèviament o sobre altres d'especial interès per al grup. Aquestes opinions-valoracions han de quedar recollides en un document degudament protocol·litzat (signat i registrat), ja que serà l'informe sobre l'actuació docent del professorat o sobre qualsevol altre aspecte que el grup decideixi manifestar.

3.2.3. Valoracions diferides d'estudiants i de graduats

Una de les crítiques fonamentades que es fan a les enquestes d'opinió és que es realitzen en calent, és a dir, en el mateix moment en què s'ha cursat una determinada assignatura (sobretot quan s'introdueixen qüestions relacionades amb l'avaluació o les qualificacions acadèmiques), situació que comporta la falta de perspectiva que tenen els estudiants en aquell moment per procedir a una valoració ajustada. Per això, se suggereixen les *valoracions diferides*, realitzades al curs següent, al pas de cicle d'estudis, en acabar-los o, fins i tot, en els estudis de

seguiment i valoració de la formació en l'activitat professional. Podria adoptar-se com a estratègia d'identificació del professorat excel·lent.

3.3. Avaluació dels responsables acadèmics i els experts

Hi ha un ampli consens segons el qual un model d'avaluació centrat en els aspectes substantius de la docència reclama que l'agent fonamental de l'avaluació sigui *expert i col·lega* (1). Si en les dècades dels setanta i vuitanta les enquestes de valoració de la docència per part de l'alumnat van constituir el referent, la dècada dels noranta ha servit per desenvolupar la tesi que el professorat hauria d'estar involucrat, com a col·lega i expert, en l'avaluació de la docència.

En el context actual de la universitat sembla necessari, abans de res, implicar els responsables acadèmics en el procés d'avaluació. És cert que no n'hi ha prou de ser responsable acadèmic per poder valorar determinats continguts. Cal un *coneixement específic*. Cada institució ha d'analitzar les característiques dels seus responsables acadèmics i conèixer-ne altres de potencials dins la mateixa institució, o fora d'ella, que li permetin compensar possibles debilitats. Més endavant s'indica en quines dimensions específiques hauria d'assegurar-se una avaluació d'experts.

Una vegada determinat l'encàrrec docent (ED), que defineix, en virtut de la tipologia de situació contractual, quines són les tasques a desenvolupar, sembla obvi que siguin els responsables acadèmics els encarregats d'avaluar-ne el correcte compliment formal. Tanmateix, l'avaluació de la qualitat de la docència ha de fer èmfasi en allò substantiu de la docència (2). Cal fer atenció a tres aspectes:

- *La planificació de la docència.* Avaluació de les intencions i creences, amb aquests punts d'interès:
  - domini del contingut de la matèria,
  - selecció adequada del contingut,
  - pertinència de les metes i els objectius de la matèria,
  - adequació dels materials del curs,
  - pertinència de les estratègies i els criteris d'avaluació de l'alumnat i
  - articulació (coordinació) amb altres elements del programa de formació.
- *La implementació de la docència.* Avaluació de l'ajust entre accions, intencions i creences. Hi tenen cabuda continguts que van des de la preparació per a la formació fins a la manera de desenvolupar la docència o l'actitud o la implicació en la innovació i millora de l'ensenyament.
- *Els resultats.* Avaluació de l'aprenentatge de l'estudiant, el curs i el professor/a, amb aquestes facetes:

- estimació del progrés (èxits) en els objectius del curs,
- informació sobre l'aprenentatge no previst,
- avaluació sobre el valor del curs i
- avaluació de l'efectivitat del professor/a.

Potencialitats i limitacions de l'avaluació per experts

Com s'ha assenyalat a l'inici d'aquest apartat, la mateixa complexitat de l'activitat docent, d'una banda, i la naturalesa de les conseqüències derivades de l'avaluació docent, de l'altra, apunten a prendre en consideració la participació de *col·legues experts* en el procés d'avaluació del professorat. Potser no serà gaire útil escarrassar-se a definir amb *precisió inabastable* els indicadors i els seus nivells d'èxit d'una bona docència, sinó consensuar els elements constitutius de l'aprenentatge significatiu dels estudiants. L'autèntica i la necessària aportació dels col·legues experts és aquella que permet *situar* l'aportació del professorat a l'aprenentatge dels estudiants. Per això cal *conèixer* i *comprendre* què es pot fer en el procés d'ensenyament-aprenentatge amb uns determinats estudiants i en un context concret.

Elecció d'avaluadors adequats. En general, els experts assenyalen que s'ha posat més èmfasi a definir els tipus d'evidències i, de vegades, els criteris de qualitat de la docència que a assegurar l'*adequació* de qui les revisa i valora. La clau és que l'avaluat reconegui la *categoria* de l'avaluador, que *senti* que ha estat avaluat per un *expert que en sap* (el problema rau en el fet que sota aquesta expressió s'amaguen molt diverses representacions del saber). En definitiva, ha d'assegurar-se que es dóna un clima de confiança en el qual es fan bé les coses. En aquest sentit, convé interrogar-se sobre l'afany d'anar a buscar avaluadors com més llunyans millor, com si en la distància estigués la clau de la qualitat de la seva avaluació.

Elecció de mètodes i d'estratègies d'avaluació adequats. Una vegada més apareix la necessitat de contextualitzar els mètodes i les estratègies en el marc del model global d'avaluació i, de manera especial, tenint en compte les perspectives *sumativa* i *formativa* de l'avaluació del professorat (3). Ara bé, cal no oblidar que el conjunt de les estratègies avaluatives utilitzades ha de proporcionar dues categories d'evidències:

- les que provenen de l'anàlisi externa dels *fets i documents* i
- les que procedeixen de l'anàlisi i la reflexió que els mateixos protagonistes han realitzat sobre els *fets i documents*.

El temps que cal emprar. La relació entre cost i benefici sempre és present (de manera implícita o explícita) en l'activitat acadèmica. El problema és que no hi ha *un únic* implicat en aquesta relació; avaluat/avaluador, individu/institució (en els seus diferents àmbits), professorat novell/professorat expert són algunes de les possibles confrontacions d'interessos. Totes les anàlisis assenyalen que, en la mesura que la docència guanyi consideració davant d'altres funcions o tasques del professorat, els mateixos acadèmics valoraran positivament el temps i els recursos dedicats a l'avaluació de la docència. D'altra banda, si s'incrementa el prestigi

(potser el poder?) que *ser avaluador* o *ser ben avaluat* representa dins la comunitat acadèmica, també es considerarà que l'avaluació docent ha de fer-se bé. Una vegada més apareix el principi que les *conseqüències de l'avaluació* són un potent factor del seu desenvolupament.

Un temps per a l'assaig. Dins la implantació progressiva del model d'avaluació, s'hauria de considerar la possibilitat d'*assajar actuacions d'experts* que permetin generar un clima d'obertura i acceptació d'aquest tipus d'agent d'avaluació, alhora que s'aconsegueix una formació en l'acció de possibles experts dins la mateixa institució.

En definitiva, la proposta més raonable i operativa és la de prendre en consideració la participació d'experts en l'avaluació de continguts pel que fa a:

- valoració de la planificació docent,
- valoració del desenvolupament i l'actuació professional i
- valoració de la satisfacció dels estudiants i graduats.

3.4. La Comissió d'Avaluació de la Universitat (CAU)

Des de la perspectiva estrictament formal, correspon a la CAU l'emissió del judici avaluatiu sobre cadascuna de les sol·licituds de complement. Les decisions adoptades per la universitat sobre els agents avaluadors assenyalats en el punt anterior condicionaran la composició i l'estructura de funcionament de la CAU.

En tot cas, sembla raonable tenir en compte els criteris següents:

- Els seus membres haurien de tenir una elevada reputació docent i també un cert coneixement dels processos d'avaluació, components bàsics de l'autoritat moral. A més, la CAU hauria de tenir el suport i l'assistència tècnica d'una unitat tècnica específica o bé de membres de la comunitat universitària.
- Els seus membres haurien de pertànyer als diferents grans camps disciplinaris presents a la institució, com també a diferents tipologies de professorat objecte d'avaluació.
- El nombre de membres, tot assegurant els criteris anteriors, hauria de permetre l'operativitat de la seva actuació.
- S'hauria d'assegurar tant la publicitat i transparència d'actuació com la salvaguarda dels interessos de les persones sol·licitants.

4. Els components tècnics de l'avaluació

A partir del contingut del document *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes* (DURSI, 2002), complementat amb altres referents, es proposen les estratègies avaluatives següents: autoinforme del professor/a, avaluació dels responsables acadèmics, satisfacció dels estudiants i graduats i avaluació externa d'experts. La

proposta dels continguts que cal avaluar per mitjà de cadascun d'aquests agents, com també els suggeriments sobre els criteris i el protocol d'avaluació, es detalla als apartats corresponents de la Guia.

La integració avaluativa, a partir de les estratègies assenyalades, correspondrà a la CAU, que la formalitzarà en la *proposta de valoració*. A l'apartat 4.2 es detalla el procediment i el protocol formal d'aquesta proposta. Ara bé, tal com s'indica a l'inici d'aquest document (punt 2.2), serà necessari prendre en consideració la proposta que es fa sobre la incorporació progressiva dels diferents components tècnics del model d'avaluació –què s'avalua, com, qui i quan–, i també sobre l'exigència progressiva de formalització de l'avaluació (protocol d'avaluació) i "ajust" dels requisits (estàndards) de qualitat.

4.1. Dimensions, indicadors i criteris d'avaluació

Generalment, es reclama la definició pública de què s'entén per una *docència de qualitat* i les vies de reconèixer-la, si bé, com assenyalen alguns experts (4), és necessari distingir entre *competència* i *excel·lència*. Tanmateix, cal tenir present que l'excel·lència de l'acció docent està lligada a la del context (es fa difícil exigir un nivell d'excel·lència individual en la docència quan les condicions del context —departament, centre— no hi són proclius).

D'altra banda, l'excel·lència té més dimensions i elements que la competència. L'excel·lència suposa haver assolit un alt grau de competència en el desenvolupament de l'*encàrrec docent* i, a més, aporta, entre d'altres, aquelles evidències que fan referència a la innovació, la investigació docent, l'organització i el disseny de programes de formació o de lideratge dels processos de millora docent.

En aquest sentit, sembla interessant proposar que el model d'avaluació tingui en compte la possibilitat d'establir dos nivells de valoració: el primer (SÍ) s'obtindria en considerar que el professor/a reuneix els mèrits de competència suficients; el segon (EXC) s'obtindria quan, a judici de la CAU, i seguint uns criteris prefixats, els mèrits de la persona sol·licitant superen els mèrits de competència. Aquest segon nivell, *optatiu a judici de la institució*, pot donar un joc interessant en el pla d'avaluació de la universitat i ser un element d'identificació de bons professors/ores per a polítiques institucionals interuniversitàries de promoció de la qualitat docent.

En tot cas, i com a exigència de tot plantejament d'avaluació, sembla lògic sol·licitar que la institució faci explícits, a partir de les consideracions i els suggeriments de l'annex I de la Guia i per als diferents indicadors i dimensions, tots dos nivells:

- Mínims: nivell mínim d'èxit per obtenir una avaluació positiva.
- Excel·lència: nivell d'èxit requerit per ser *distingit*.

Així mateix, la CAU haurà d'establir les diferències oportunes respecte de les diverses tipologies i situacions del professorat.

Dimensions i indicadors

A l'esquema següent es resumeix el contingut objecte d'avaluació. S'ha partit del document *Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes* (DURSI, 2002). Vuit dimensions amb 21 indicadors (26 si s'hi inclouen els aspectes que es tenen en compte en l'autoinforme) recullen una visió de l'activitat professional docent en una institució universitària que pren en consideració el *substantiu* d'aquesta institució.

1. Valoració de l'autoinforme

- 1.1. Valoració docent del quinquenni
- 1.2. Valoració de l'activitat docent de l'últim any
- 1.3. Valoració dels resultats acadèmics
- 1.4. Valoració de la satisfacció dels estudiants
- 1.5. Aportacions de significació especial, valoració de la situació i prospectiva

2. Valoració de l'encàrrec d'activitat docent del quinquenni

- 2.1. Valoració de la docència
- 2.2. Valoració de les tasques relacionades amb la docència
- 2.3. Valoració del compliment de l'ED

3. Valoració de la planificació docent

- 3.1. Valoració del disseny del programa
- 3.2. Valoració de l'adequació del programa
- 3.3. Valoració dels recursos i el material docent

4. Valoració del desenvolupament i l'actuació professional

- 4.1. Valoració de la formació i el desenvolupament professional
- 4.2. Valoració de l'observació directa de l'actuació docent
- 4.3. Valoració de projectes específics d'innovació
- 4.4. Valoració de la participació en tasques de millora de la docència
- 4.5. Valoració de les tasques de transició a l'espai europeu

5. Valoració dels resultats de l'activitat docent

- 5.1. Valoració dels resultats acadèmics

6. Valoració de la satisfacció dels estudiants i graduats

- 6.1. Enquestes institucionals de valoració docent pels estudiants
- 6.2. Informes o actes de grups *ad hoc*

- 6.3. Valoracions diferides d'estudiants i de graduats
- 7. Valoració de la participació en la promoció i l'avaluació i difusió de la qualitat docent
  - 7.1. Valoració de la participació com a docent
  - 7.2. Valoració de la participació com a expert (intern/extern) d'avaluació
  - 7.3. Valoració de la participació en la transició secundària-universitat
- 8. Valoració del reconeixement extern de la qualitat docent
  - 8.1. Valoració de les publicacions docents
  - 8.2. Valoració dels premis i les distincions docents
  - 8.3. Valoració de la invitació docent a altres universitats

L'escala d'avaluació: de la inadequació a l'excel·lència

D'acord amb els criteris definitivament fixats per la universitat, i tenint en compte els suggeriments de l'annex I de la Guia, es valorarà cada indicador i dimensió amb les *qualificacions* següents:

- NO: no s'assoleix el nivell d'èxit exigít.
- SÍ: s'assoleix el nivell d'èxit exigít.
- EXC: s'assoleix el nivell d'excel·lència.

Ara bé, com que el nivell d'èxit exigít pot ser diferent per als indicadors d'una mateixa dimensió, o pot ser que la valoració positiva en algun indicador es consideri com a requisít per a l'avaluació positiva de la dimensió, seria d'interès que s'explicités:

- el criteri del requisít de valoració positiva en determinats indicadors,
- el criteri de *ponderació* de valoracions positives i
- el criteri de *compensació* entre valoracions no *necessàriament positives*.

4.2. La proposta de la Comissió d'Avaluació de la Universitat

Tal com s'ha exposat a l'apartat 2.1, cada universitat elevarà a la Comissió Externa d'Avaluació de Complementes (CEEC, integrada pel DURSI, AQU Catalunya i les universitats) els resultats finals del procés intern d'avaluació realitzat.

4.2.1. El contingut de la proposta d'avaluació

Caldrà formalitzar el *protocol* corresponent en el qual, i per a cada cas, es farà constar:

- a) Les dades d'identificació personal.

b) Els resultats específics de l'avaluació, amb la valoració de cadascuna de les dimensions considerades:

- encàrrec docent
- planificació docent
- desenvolupament i actuació professional
- resultats de l'activitat docent
- autoinforme
- satisfacció dels estudiants i graduats
- participació en la promoció, difusió, etc.
- reconeixement extern

c) La valoració global de la persona sol·licitant, que s'expressarà d'acord amb l'*escala de valoració* següent:

- NO
- SÍ
- EXC

INS: La CAU deixa en suspens la decisió com a conseqüència de la falta d'acord de la mateixa Comissió, que reclama la necessitat d'una valoració externa a la universitat. En aquest supòsit, es traslladarà a la CEEC el conjunt de l'expedient de la persona sol·licitant en els termes que s'assenyalen en el model de cada universitat.

El protocol (signat pel president/a i el secretari/ària de la Comissió) s'acompanyarà amb la corresponent acta de la sessió en què es van adoptar les decisions avaluatives recollides en el protocol.

Per tal d'assegurar la traçabilitat del procés d'avaluació i també de posseir els elements de demostració davant de situacions de reclamacions i de demandes documentals per a l'acreditació del model (auditoria), la CAU disposarà de:

- **L'expedient individualitzat de cada sol·licitant**, que contindrà les evidències primàries que sostenen, d'acord amb el protocol adoptat per a la seva obtenció i documentació, les avaluacions de cadascun dels aspectes següents:
  - autoinforme,
  - informe dels responsables acadèmics,
  - informe dels experts i
  - satisfacció dels usuaris (estudiants i graduats).

- **El resum intern de la valoració dels diferents aspectes considerats en la valoració global (protocol)**, per al conjunt de sol·licitants. Per a ús intern de la CAU, es disposarà del resum avaluatiu corresponent, en què quedarà constància de les valoracions obtingudes per cada sol·licitant en cadascun dels *indicadors* i *dimensions* que han estat considerats. La informació anterior, en un suport informàtic adequat, permetrà a la Comissió tenir un material d'anàlisi i estudi per tal de mantenir o no determinats criteris d'avaluació.

4.2.2. El procés de valoració de la Comissió d'Avaluació de la Universitat

Considerant la dimensió formal del procés, correspon a la CAU integrar les diferents valoracions en una *qualificació final*, que serà elevada a l'òrgan corresponent perquè procedeixi a la decisió de concessió o no del complement retributiu. La CAU documentarà el procés que hagi dut a terme, que pot seguir una de les alternatives següents:

a) De la valoració dels *indicadors* a les *dimensions*

S'entén que la CAU realitza la valoració de totes les evidències que s'aporten en el procés: des de l'avaluació de les evidències primàries de cadascun dels indicadors (de l'1.1 al 8.3) fins als diferents processos que combinin valoracions per obtenir la corresponent a una dimensió (de la 1 a la 8).

Aquesta alternativa pot considerar-se d'*eficàcia estratègica dubtosa* (deixa fora de joc la possible implicació de responsables acadèmics) i de dificultat tècnica elevada (tant pel volum de sol·licitants com per l'exigència de coneixement tècnic específic dels seus components), per bé que és cert que aquests obstacles podrien defugir-se amb el nomenament per part de la CAU de ponències o d'experts *ad hoc*. D'aquesta manera s'asseguraria una homogeneïtat més gran en l'aplicació dels criteris d'avaluació.

b) De la valoració de les *dimensions* a la *valoració final*

La CAU fa seves les valoracions realitzades tant en el primer nivell (*indicadors* de l'1.1 al 8.3) com en el segon nivell d'agregació (*dimensions* de la 1 a la 8). Aquestes valoracions poden haver estat dutes a terme tant per responsables acadèmics com per col·legues experts (interns o externs). En aquest cas, la CAU hauria d'assegurar l'homogeneïtzació adequada per mitjà de l'ús de protocols d'avaluació específics.

La determinació de la valoració final

Independentment de l'alternativa que s'adopti, la CAU haurà de considerar les valoracions de totes i cadascuna de les dimensions que *hagin estat identificades prèviament com a integrants del model en cadascun dels anys del període experimental*. A partir de l'aplicació dels criteris i

referents definits prèviament per a l'obtenció de la qualificació final, la CAU determinarà aquesta valoració final en termes de l'escala exposada a l'apartat 4.2.1.

5. Els components del model d'avaluació a adoptar: manual d'avaluació de la universitat

D'acord amb la introducció d'aquesta Guia, sembla convenient que la concreció de la proposta d'un model d'avaluació del professorat es realitzi des de la perspectiva del seu destinatari: el professorat. D'aquesta manera, la transparència en l'establiment i l'execució de les *regles del joc avaluatiu* permetrà no tan sols complir un requisit bàsic formal i legal, sinó *orientar* l'actuació del professorat. Aquí rau el potencial d'un determinat plantejament d'avaluació que explicita i assumeix una política global de professorat, ja que permet assenyalar els objectius d'èxit, tant a escala individual com institucional.

En conseqüència, i sota el suggeriment de denominació de *Manual d'avaluació docent del professorat de la universitat X*, una institució hauria d'abordar:

- A. La dimensió de política institucional de l'avaluació del professorat
- B. La dimensió específica de l'avaluació per a la incentivació docent
- C. El procés general i els seus agents
- D. Els components tècnics de l'avaluació

a) Dimensions, indicadors i criteris d'avaluació:

1. Valoració de l'autoinforme
2. Valoració de l'encàrrec d'activitat docent del quinquenni
3. Valoració de la planificació docent
4. Valoració del desenvolupament i l'actuació professional
5. Valoració dels resultats de l'activitat docent
6. Valoració de la satisfacció dels estudiants i graduats
7. Valoració de la participació en la promoció i l'avaluació de la qualitat docent
8. Valoració del reconeixement extern de la qualitat docent

b) La proposta d'avaluació de la CAU: contingut i procés de valoració

El document corresponent s'enviarà a AQU Catalunya consignant-hi el procediment d'elaboració i aprovació utilitzat per la universitat.

NOTES

---

(1) Patricia Hutchings (1996, 221), directora del Teaching Initiative de l'Associació Americana per a l'Educació Superior, conclou amb rotunditat: “[...] teaching, like research, should be peer reviewed”.

(2) Pratt (1997) assenyala que, amb freqüència, s'han obviat en l'avaluació del professorat elements centrals de l'activitat professional del docent universitari i s'ha posat un èmfasi excessiu en el que s'esdevé a l'aula.

(3) Han de considerar-se des de les observacions *in situ* (classe) fins al *Teaching Profiles* (Gibbs, 1993) o el *Teaching Portfolio* (Courts i McInerney, 1993).

(4) Elton (1996) diu que és necessari distingir entre competència i excel·lència. Aquesta última és el que hauria d'orientar una avaluació dirigida al reconeixement d'incentius. Tanmateix, cal tenir present que aquesta excel·lència està lligada a la del context (a la del departament –en l'estructura del sistema universitari britànic– segons assenyala l'autor). D'altra banda, l'excel·lència té més dimensions i elements que la competència. El professorat excel·lent és “highly competent, reflective practitioner, innovative teacher, curriculum designer, course organizer, pedagogic researcher, leader member of a team, etc.” (Elton, 1996, 35).

REFERÈNCIES

Courts, P. L.; McInerney, K. H. (1993) *Assessment in higher education: Politics, pedagogy and portfolios*. Wesport, CA: Praeger.

Elton, L. (1996) “Criteria for Teaching Competence and Teaching Excellence in Higher Education”. A: Aylett, R.; Gregory, K. (eds.). *Evaluating Teacher Quality in Higher Education*. Londres: Falmer Press (pàg. 33-41).

Gibbs, G. (1993) *Creating a Teaching Profile*. Bristol: Technical and Educational Services.

Hutchings, P. (1996) “The Peer Review of Teaching: Progress, Issues and Prospects”. A: *Innovative Higher Education*, núm. 20 (4), pàg. 221-234.

Pratt, D. D. (1997) “Reconceptualizing the evaluation of teaching in higher education”. A: *Higher Education*, núm. 34, pàg. 23-44.

ANNEXOS

I. Proposta de continguts del model d'avaluació docent de les universitats

Annex I: Proposta de continguts del model d'avaluació docent de les universitats

<i>Components del model d'avaluació</i>	<i>Orientacions/referents</i>
A. Política institucional de la universitat pel que fa a l'avaluació del professorat	<p>En aquest apartat s'haurien d'abordar temàtiques com ara les següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Els enfocaments en l'avaluació de l'accés a la universitat i de la millora i promoció del professorat, com també la seva concreció en el marc jurídic dels estatuts. — L'avaluació de la qualitat del professorat en el marc general de la política de qualitat de la institució. — L'avaluació per a la incentivació en el context general de l'avaluació del professorat de la universitat.
B. L'avaluació del professorat per a la incentivació docent	<p>Més enllà dels <i>Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes</i> (DURSI, 2002), la universitat farà aquelles aportacions que consideri pertinents per configurar el seu marc específic de referència. Caldria explicitar aspectes com ara les possibles connexions d'aquest procés d'avaluació amb altres decisions sobre el professorat.</p>
C. El procés general i els seus agents	<p>Pel que fa al procés sota la responsabilitat de la universitat, el model proposat hauria d'explicitar:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Fases del procés (de la sol·licitud del complement a l'avaluació final d'aquesta sol·licitud). — Formalització de la instància i autoinforme del candidat. — Itinerari de la sol·licitud. — Terminis i calendaris de la tramitació corresponent a l'apartat B. — Mesures referides a la gestió adequada d'expedients. — Mecanismes de transparència i salvaguarda.

	<p>Pel que fa als agents, la universitat definirà, d'acord amb les consideracions assenyalades a l'apartat 4.1 de la primera part de la Guia, els indicadors i/o les dimensions que seran objecte d'avaluació pels agents següents, i també els procediments que s'adoptaran:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Responsables acadèmics. — Experts (de la mateixa institució o no). — Comissió d'Avaluació de la Universitat (CAU): considerant les seves característiques i funcions, caldria definir-ne la composició i la normativa de funcionament (tingueu en compte allò assenyalat als apartats 3.4 i 4.2 de la Guia).
<p>D. Dimensions, indicadors i criteris d'avaluació</p>	<p>La universitat podrà introduir tots aquells nous elements que consideri pertinents a fi de completar la proposta de referència recollida al punt 4.1 de la Guia. Es destaquen:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Els indicadors i les dimensions que demanen una valoració positiva a l'efecte de proposta de concessió del complement en l'etapa experimental. — Els suggeriments de mínims establerts als indicadors. La universitat fixarà l'últim nivell de concreció a partir de les diferents tipologies i nivells de professorat. <p>A continuació es detallen les orientacions i els suggeriments de referents per a cadascuna de les vuit dimensions d'avaluació que ha concretat el document <i>Criteris generals per a l'avaluació docent del professorat de les universitats públiques catalanes</i> (DURSI, 2002).</p> <p>Tot i que els suggeriments de la Guia pel que fa als criteris d'avaluació (requisits, referents i mínims d'excel·lència) fan referència a aquesta etapa experimental, la universitat haurà de tenir present l'horitzó temporal de plena aplicació del model i establir, si ho creu oportú, directrius sobre l'exigència progressiva d'alguns requisits i/o mínims.</p>

<p>1. L'autoinforme del professor/a</p> <ul style="list-style-type: none"> — Document que recull l'aportació d'evidències documentades degudament que serviran de base a l'avaluació. — Document que inclou l'anàlisi i la valoració del professor/a sobre un conjunt d'aspectes de la seva activitat docent. 	<p>El document tindrà un contingut i un format preestablerts (protocol).</p> <p>D'altra banda, la universitat hauria d'elaborar les indicacions per al seu acompliment i tramitació, amb una atenció especial a:</p> <ul style="list-style-type: none"> — La normativa sobre el contingut de l'encàrrec docent (ED): La universitat hauria de disposar d'un document públic sobre la normativa específica dels components considerats com a ED i les unitats de mesura. En aquest sentit, el crèdit realment impartit es considera una mesura vàlida. A tall d'exemple, es considera ED la docència a 1r i 2n cicle, la direcció de treballs pràctics dels estudiants, la direcció de PFC, la docència en doctorat, els cursos d'extensió universitària... — La normativa sobre el contingut de les tasques relacionades amb la docència (TR): La universitat haurà d'identificar i de fer públiques les tasques que es considerin relacionades amb l'ED, com també el seu equivalent en hores/setmana que es proposa com a unitat de mesura d'aquest indicador. A títol d'exemple, es poden considerar TR la direcció de tesis doctorals (llegides en el quinquenni), la participació en tribunals (PFC, DEA, tesi), la coordinació d'assignatures/laboratoris... — El nivell de formalització de l'acreditació o la certificació del contingut de l'autoinforme: En aquest sentit, caldrà determinar de quina manera s'acreditaran les diferents evidències, com també quins seran els agents responsables d'acreditar-les, en especial les relacionades amb els indicadors d'ED i TR (departament, secretaria acadèmica, etc.). <p>L'avaluació de l'autoinforme, més enllà del compliment dels aspectes formals, haurà de centrar-se en els apartats següents que recullen l'anàlisi del mateix professor/a sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Valoració docent del quinquenni. — Valoració de l'activitat docent de l'últim any. — Valoració dels resultats acadèmics. — Valoració de la satisfacció dels estudiants. — Aportacions de significació especial, valoració de la situació i propostes de millora. <p>Quant a la valoració de l'autoinforme se suggereix que:</p>
---	--

	<ul style="list-style-type: none"> — El criteri mínim per obtenir una valoració positiva hauria de ser el de presència (compliment) de la reflexió personal sobre els cinc punts suara assenyalats. — La menció d'excel·lència s'hauria de donar a partir d'un protocol de valoració <i>ad hoc</i> en què s'explicitessin les notes de qualitat de l'autoinforme. <p>Els responsables acadèmics del candidat són els principals agents avaluadors d'aquesta dimensió.</p>
<p>2. Valoració de l'encàrrec d'activitat docent del quinquenni</p>	<p>La valoració de l'ED té tres indicadors que, depenent de la <i>tipologia de professorat</i>, podran tenir valoracions diferents.</p>
<p>2.1. Valoració de la docència</p>	<p>2.1. Valoració de la docència</p> <p>Sobre els referents</p> <p>Es pot optar per una línia quantitativa (un percentatge de <i>crèdits</i> impartits, que pot ser almenys un 50% de la mitjana de la universitat) o bé per un referent de caràcter qualitatiu com ara:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Haver impartit docència en determinats cicles durant el conjunt del període. — Haver impartit docència en matèries obligatòries. — Haver canviat d'assignatura durant el quinquenni. <p>S'hauria d'establir l'<i>exigència mínima per ser considerat docent</i> en el quinquenni de referència, com també el volum i la tipologia d'ED que mereixen la consideració d'excel·lència. De més a més, la universitat hauria de delimitar molt bé les condicions de l'actuació docent a fi d'evitar greuges comparatius.</p> <p>Es considerarà <i>requisit mínim</i> el fet de tenir valoració positiva d'aquest indicador.</p> <p>Qui ha de fer la valoració d'aquest indicador són els responsables acadèmics.</p>

<p>2.2. Valoració de les tasques relacionades amb la docència</p>	<p>2.2. Tasques relacionades. Se suggereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> — En l'etapa experimental, no considerar requisit mínim el fet de tenir valoració positiva d'aquest indicador. Ara bé, s'hauria de considerar com a mèrit d'excel·lència si s'assoleix el nivell establert per la universitat. — La possibilitat que la universitat estableixi els nivells mínims i d'excel·lència no tan sols en l'avaluació docent, sinó també en els objectius institucionals vinculats a polítiques de millora i promoció del professorat. <p>Els agents responsables de valorar aquest indicador són els responsables acadèmics.</p>
<p>2.3. Valoració del compliment de l'ED</p>	<p>2.3. Valoració del compliment de l'ED. Es considerarà que l'assignació docent del quinquenni s'ha desenvolupat de manera satisfactòria.</p> <p>La universitat elaborarà un <i>protocol ad hoc</i> per valorar-lo.</p> <p>Es considerarà <i>requisit mínim</i> el fet de tenir valoració positiva d'aquest indicador. El mínim per obtenir aquesta valoració serà la manca de notificacions, informes o queixes negatives sobre el compliment de l'ED.</p> <p>Els agents responsables de valorar aquest indicador són els responsables acadèmics.</p>
<p>3. Valoració de la planificació docent</p>	<p>La valoració de la planificació docent del professorat s'aborda per mitjà de tres indicadors de naturalesa i importància diferent segons el moment i la <i>tipologia de professorat</i>.</p> <p>Una <i>matissació</i> necessària: per bé que el <i>programa</i> com a document oficial i públic pot ser el resultat d'acords entre el diferent professorat implicat en la docència o, fins i tot, de decisions jeràrquiques en el departament, el <i>pla docent</i> representa la concreció personal del plantejament docent que fa el professor/a. Així, pren i assumeix els objectius generals i els continguts de la matèria, però aporta i explicita altres elements que són els que indiquen la visió docent que assumeix el professor/a.</p> <p>D'altra banda, la universitat haurà de considerar l'estat present (normativa i realitat) de la planificació docent del seu professorat, amb l'objectiu d'ajustar els requisits mínims per a l'obtenció de la valoració positiva d'un professor/a i també d'assenyalar l'exigència progressiva en aquests indicadors.</p>

	<p>Els principals agents avaluadors poden ser els experts, ja siguin de la mateixa universitat o externs, o bé els responsables acadèmics.</p>
<p>3.1. Valoració del disseny del pla docent</p>	<p>3.1. Valoració del disseny del pla docent. La universitat haurà d'elaborar un protocol <i>ad hoc</i> que permeti constatar que el pla docent s'ajusta a l'estructura i els continguts bàsics que es requereixen. Caldria considerar la possibilitat de directrius que orientin la planificació docent a partir del <i>crèdit europeu</i>.</p> <p>El pla docent ha de fer explícits:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ubicació i sentit de l'assignatura en el cicle o el pla d'estudis. — Objectius i contingut. — Planificació del desenvolupament de l'ensenyament (calendari de les diverses activitats o demandes de treball). — Metodologia docent i orientacions per al desenvolupament de les activitats i temps de dedicació. — Procediments i criteris d'avaluació. — Recursos documentals. <p>La presentació formal, la claredat, el to i l'adequació del llenguatge són trets característics desitjables del pla docent.</p> <p>S'hauria de considerar <i>requisit mínim</i> el fet de tenir valoració positiva d'aquest indicador. Per obtenir aquesta valoració caldria documentar l'existència del pla docent i la presència dels aspectes suara esmentats, com a mínim en la docència desenvolupada durant el darrer any del quinquenni.</p>

<p>3.2. Valoració de l'adequació del pla docent</p>	<p>3.2. Valoració de l'adequació del pla docent. El protocol de valoració contindrà, entre d'altres, qüestions sobre l'adequació d'objectius i de contingut del programa amb relació a:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Perfil de formació de la titulació. — Vigència del programa des de la perspectiva disciplinària. — Metodologia docent. — Nivell d'esforç requerit als estudiants. — Avaluació dels estudiants. <p>Durant l'etapa experimental no sembla adequat exigir una valoració positiva d'aquest indicador, si considerem la complexitat de fer-ne una avaluació correcta. Ara bé, caldria que la universitat posés en marxa la planificació d'aquesta avaluació per tal que fos operativa un cop superada la fase de postacreditació del model.</p>
<p>3.3. Valoració dels recursos i el material docent</p>	<p>3.3. Valoració dels recursos i el material docent. Amb el protocol corresponent s'haurien de valorar:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Adequació als objectius del curs i nivell d'interès de les lectures obligatòries de la bibliografia de l'assignatura. — Recursos: transparències, presentacions, informació complementària, material multimèdia... — Material específic d'ús per als estudiants. <p>Durant l'etapa experimental no sembla adequat exigir una valoració positiva d'aquest indicador, si considerem la complexitat de fer-ne una avaluació correcta. Ara bé, caldria que la universitat posés en marxa la planificació d'aquesta avaluació per tal que fos operativa un cop superada la fase de postacreditació del model.</p>
<p>4. Valoració del desenvolupament i l'actuació professional</p>	<p>En aquesta dimensió es consideren cinc indicadors de naturalesa i importància diferents segons els objectius de la mateixa institució, la <i>tipologia de professorat</i> i el moment i la situació de la pràctica d'avaluació de la universitat.</p>
<p>4.1. Valoració de la formació i el</p>	<p>4.1. Valoració de la formació i el desenvolupament professional. Utilitzant el símil del reconeixement de <i>crèdits de lliure elecció</i>, la</p>

desenvolupament professional	<p>universitat hauria d'explicitar els <i>requisits</i> que han de complir les activitats de formació tant de caràcter disciplinari com específic docent (naturalesa i intensitat, institució, etc.) per ser acreditades com a tals. D'altra banda, caldrà assenyalar els referents per als nivells de <i>mínim</i> i d'<i>excel·lència</i>. Seria convenient que en aquest indicador s'apliqués el criteri general de progressivitat en l'exigència, considerant la "cultura" que ha dominat. No ha d'oblidar-se el que prescriu la LUC (art. 19.1 i 19.3) quant a l'oferta institucional de formació.</p> <p>Es podria considerar com a <i>exigència mínima</i> l'assistència a <i>dos</i> esdeveniments dels inclosos en el catàleg d'activitats de formació reconegudes, i com a nivell d'<i>excel·lència</i> l'assistència a <i>cinc</i> o més esdeveniments del mateix catàleg.</p> <p>Un cop establerts els referents de tipologia d'activitats i la seva intensitat, decidir l'agent avaluador no representa cap dificultat.</p>
4.2. Valoració de l'observació directa de l'actuació docent	<p>4.2. Valoració de l'observació directa de l'actuació docent. Cal tenir present que:</p> <ul style="list-style-type: none"> — És un indicador d'especial interès que reclama la intervenció d'experts de la mateixa institució o no, per valorar-lo. La universitat haurà de definir les situacions i circumstàncies en què haurà de tenir-se en compte i assenyalar els requisits perquè s'admeti l'avaluació d'aquest indicador. — La seva valoració reclama l'elaboració prèvia d'un protocol específic en què s'ha d'especificar el nombre d'observacions, els continguts, els criteris de valoració positiva, etc. — La valoració positiva d'aquest indicador demana que un professor/a s'hagi sotmès a <i>un</i> procés d'observació directa a partir del protocol de la universitat i amb un resultat positiu. <p>No sembla aconsellable que el mèrit d'excel·lència s'estableixi a partir del nombre d'observacions, sinó de la qualitat dels resultats.</p>
4.3. Valoració de projectes específics d'innovació	<p>4.3. Valoració de projectes específics d'innovació. Malgrat els esforços institucionals durant els últims anys, no s'ha generalitzat la concreció formal de projectes específics d'innovació que no siguin aquells que no s'inscriuen en una convocatòria <i>ad hoc</i> i comporten un finançament específic. Seria convenient que la universitat pogués oferir la possibilitat d'<i>acreditar prèviament projectes</i>, encara que no pertanyessin a les convocatòries esmentades. Per tant, s'hauria de prendre en consideració l'aspecte de progressivitat indicat anteriorment. Ara bé, la concessió o l'acreditació inicial d'un projecte d'innovació no ha de ser l'única</p>

	<p>evidència a valorar, sinó que adquireix una significació especial la valoració dels <i>resultats</i> (de diversa naturalesa) d'aquest projecte. Per això la presa en consideració d'aquest indicador reclama fer atenció a aquesta mena de valoració, o bé l'acreditació que una altra instància (p. ex. l'entitat de concessió) ha valorat positivament l'execució i els resultats del projecte. A aquest efecte sembla aconsellable establir un <i>protocol</i> específic.</p> <p>En tot cas, per obtenir una valoració positiva d'aquest indicador, com a mínim s'hauria de poder acreditar <i>un</i> projecte d'innovació convenientment documentat; més d'un es podria considerar com a mèrit per a l'excel·lència.</p> <p>Es considera que els agents avaluadors han de ser els experts, que poden ser de la mateixa institució o no.</p>
<p>4.4. Valoració de la participació en tasques de millora de la docència</p>	<p>4.4. Valoració de la participació en tasques de millora de la docència. La universitat haurà d'elaborar una llista (catàleg) de les tasques que es considerin afavoridores de la millora de la docència.</p> <p>Es podria considerar la possibilitat d'obtenir la valoració positiva d'aquest indicador amb la participació satisfactòria com a mínim en <i>una</i> de les tasques del catàleg elaborat per la universitat. La participació en més d'una es podria considerar com a mèrit per a l'excel·lència.</p> <p>Es considera que els principals agents avaluadors han de ser els responsables acadèmics.</p>
<p>4.5. Valoració de les tasques de transició a l'espai europeu</p>	<p>4.5. Valoració de les tasques de transició a l'espai europeu. Com en l'indicador anterior, la universitat haurà d'elaborar un catàleg de les tasques que es considerin afavoridores per a una transició adequada a l'Espai europeu d'educació superior.</p> <p>Es podria considerar la possibilitat d'obtenir la valoració positiva d'aquest indicador amb la participació satisfactòria com a mínim en <i>una</i> de les tasques del catàleg elaborat per la universitat. La participació en més d'una es consideraria mèrit per a l'excel·lència.</p> <p>Es considera que els principals agents avaluadors han de ser els responsables acadèmics.</p>

<p>5. Valoració dels resultats de l'activitat docent</p>	<p>Aquesta dimensió és especialment sensible a plantejaments inadequats i a concrecions descontextualitzades dels referents d'avaluació. Els camps disciplinaris han de <i>matisar</i> o <i>diferenciar</i> els criteris i referents.</p> <p>D'altra banda, la ubicació de només un indicador en la dimensió és deguda a l'atenció especial i <i>separada</i> que es concedeix a la <i>satisfacció d'estudiants i de graduats</i> i al mateix <i>autoinforme</i>, tots dos productes de l'activitat docent.</p>
<p>5.1. Valoració dels resultats acadèmics</p>	<p>5.1. Valoració dels resultats acadèmics. L'evidència aportada en l'autoinforme del professor/a sobre aquest indicador, i que es recull en el protocol d'autoinforme, és de dos tipus: <i>a)</i> la referida a les dades de les qualificacions atorgades, <i>b)</i> la valoració o interpretació que el professor/a realitza sobre aquestes dades (tenint en compte les circumstàncies i característiques de l'ensenyament i dels mateixos estudiants). Correspon al responsable acadèmic designat per la institució <i>validar</i> i <i>valorar</i> ambdós tipus d'evidències. El coneixement que té aquest agent de la situació global en la titulació, com també de l'específica del tipus de matèries/assignatures impartides, ha de servir de context per establir els referents.</p> <p>Pel que fa als referents per a la valoració positiva, es pot optar entre diferents alternatives:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Determinar un valor absolut (p. ex. taxa d'èxit o taxa de rendiment). — Utilitzar un criteri estadístic (un determinat valor de la desviació estàndard de la mitjana de les taxes anteriors). En aquest cas podrien considerar-se mitjanes diferents en virtut de la tipologia, l'àrea disciplinària o la unitat orgànica de pertinença. — Considerar el progrés de resultats al llarg del període docent avaluat. <p>Si és el cas, la universitat hauria d'establir, a partir d'un acord previ i conegut, els mínims segons el tipus d'assignatures i els camps disciplinaris.</p> <p>La valoració d'aquest indicador com a mèrit d'excel·lència sols s'hauria de donar quan l'avaluació dels assoliments dels estudiants s'hagués fet amb la participació d'agents externs al professor/a.</p> <p>Es considera que els agents avaluadors han de ser els responsables acadèmics.</p>
<p>6. Valoració de la satisfacció dels</p>	<p>Cada vegada és més evident que, per aproximar-se amb fiabilitat i validesa a una valoració de la satisfacció dels estudiants, és necessari utilitzar diferents estratègies, si bé el disseny i la planificació de cadascuna d'aquestes estratègies s'han d'adaptar a les</p>

<p>estudiants i graduats</p>	<p>diverses situacions i tipologies d'activitat docent. El repte rau a obtenir una combinació adequada d'opcions i opinions que reflecteixin les diverses tipologies d'usuaris i de situacions docents.</p> <p>La valoració d'aquesta dimensió exigirà, en tot cas, integrar evidències provinents de diferents situacions i procediments, i aquesta integració valorativa només pot fer-se a partir del judici de responsables acadèmics i experts en aquesta temàtica. Tot i que en determinats casos pot ser adequat, es considera un error adoptar formulacions numèriques d'aplicació automàtica.</p>
<p>6.1. Enquestes institucionals de valoració docent pels estudiants</p>	<p>6.1 Enquestes institucionals de valoració docent pels estudiants</p> <p>Sobre el seu contingut</p> <p>El contingut que se sotmet a avaluació està orientant el tipus de professorat que es desitja potenciar. En conseqüència, és necessari fer una reflexió seriosa sobre el perfil que es pretén potenciar. L'interrogant emergeix davant de la dificultat d'identificar un únic perfil vàlid i desitjable per a qualsevol situació de la diversa activitat docent del professorat.</p> <p>No ha d'incloure qüestions que no siguin opinables. És un greu error incloure-hi, per exemple, aspectes com ara puntualitat i assistència del professor/a o si el professor/a ha informat sobre el programa i pla de l'assignatura.</p> <p>Com hi pot haver variabilitat d'opinió si aquests són aspectes de constatació? Qüestions com aquestes són motiu d'invalidesa de l'instrument.</p> <p>Sobre el nombre d'enquestes en el quinquenni</p> <p>Davant de la rutina de l'activisme enquestador (cada grup té el dret a emetre la seva opinió sobre el professor/a!), s'imposa la racionalitat de la planificació: les diferents situacions docents reflectides en l'ED del quinquenni haurien de quedar registrades (assignatura obligatòria, optativa, doctorat, etc.).</p> <p>Criteris de valoració de resultats</p> <p>És relativament fàcil determinar un criteri d'excel·lència respecte de l'opinió dels estudiants. S'adopta el criteri absolut de notable-excel·lent (segons l'escala utilitzada) en tots i cadascun dels ítems de l'enquesta.</p> <p>Més complicat és determinar el punt de tall que separa la valoració positiva de la negativa. Dues alternatives a considerar són:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> — Adoptar el criteri d'un valor absolut (p. ex. 5 és aprovat si s'usa una escala de l'1 al 10). — Fer servir un criteri estadístic (un determinat valor de la desviació estàndard de la mitjana). En aquest cas podrien prendre's en consideració mitjanes diferents segons la tipologia de la situació docent, l'àrea disciplinària o la unitat orgànica de pertinença del candidat. <p>La proposta de la universitat haurà de contenir tant el protocol d'enquesta com la decisió sobre els criteris de valoració adoptats.</p>
<p>6.2. Informes o actes de grups <i>ad hoc</i></p>	<p>6.2 Informes o actes de grups <i>ad hoc</i></p> <p>Sota el coneixement i la supervisió dels òrgans i les autoritats acadèmiques competents, tenint en compte les diferents situacions docents del professorat al llarg del quinquenni i a través dels representants dels estudiants, s'adoptarà aquest procediment d'expressió de l'opinió dels estudiants, de manera especial en situacions d'absència d'un altre tipus d'evidències, atesa la fàcil aplicació i gestió del resultat.</p> <p>Les opinions-valoracions esmentades han de quedar recollides en un document degudament protocol·litzat (signat i registrat), ja que es tracta de l'informe sobre l'actuació docent del professorat i sobre qualsevol altre aspecte que el grup decideixi manifestar.</p> <p>Com a criteri de valoració del resultat de l'informe pot adoptar-se:</p> <ul style="list-style-type: none"> — La mateixa conclusió de l'informe (NO positiva, SÍ positiva, excel·lent). — La conclusió valorativa del responsable acadèmic davant del contingut de l'informe. <p>En tot cas, l'ús per part de la universitat d'aquest procediment exigirà la concreció prèvia del protocol d'aplicació i dels criteris de valoració.</p>
<p>6.3. Valoracions diferides d'estudiants i de graduats</p>	<p>6.3. Valoracions diferides d'estudiants i de graduats</p> <p>En termes generals es pot parlar de dues tipologies d'enquestes diferides:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Les enquestes en què s'identifiquen els bons professors/ores. Els estudiants o graduats destaquen (en esmentar-los) aquells professors/ores que, des de la seva òptica personal, han sobresortit per la qualitat de la seva actuació docent general

(valoració global). Menys indicat és fer assenyalar els mals professors/ores. El temps transcorregut pot ser variable en virtut del disseny global d'utilització d'aquest tipus d'estratègia i instrument: enquestes amb temps diferit mitjà (p. ex. després d'un o dos anys) o enquestes amb temps diferit llarg (p. ex. al terme dels estudis o en els processos de valoració de la inserció sociolaboral).

- Les enquestes en què s'identifica el professorat que sobresurt en un conjunt d'aspectes molt significatius, d'acord amb el model de professorat excel·lent que la institució desitja promoure. Per exemple:
  - Facilitador del desenvolupament de competències de documentació i expressió oral i/o escrita.
  - Amb atenció tutorial als estudiants.
  - Facilitador de materials especialment rellevants en l'assignatura i en la formació global com a graduat.
  - Innovador en l'ús d'estratègies didàctiques.
  - Amb qualitat en l'ús de mitjans audiovisuals en la presentació de les classes, etc.

criteris de valoració de resultats:

- Criteri absolut d'excel·lència (percentatge determinat sobre les nominacions).
- Criteri relatiu (els cinc professors/ores més nomenats).

En tot cas, l'ús per part de la universitat d'aquest procediment exigirà la concreció prèvia del protocol d'aplicació i dels criteris de valoració.

Les universitats haurien d'explicitar els referents (estàndards) que s'adoptaran en la valoració dels aspectes esmentats anteriorment, com també el format (protocol) en què es documentarà l'avaluació. Se suggereixen dos tipus de referents:

- Que hi hagi un nombre mínim d'evidències. En l'etapa experimental es considera un mínim de dues enquestes institucionals durant el quinquenni.
- La qualitat d'aquestes evidències.

	<p>Considerant l'especial sensibilitat del professorat davant de la valoració d'aquesta dimensió i la seva repercussió en la comunitat universitària, seria molt aconsellable que la CAU disposés del suport i l'assessorament tècnic adequats per tal d'assegurar una valoració correcta.</p>
<p>7. Valoració de la participació en la promoció i l'avaluació de la qualitat docent</p> <p>7.1. Valoració de la participació com a docent</p> <p>7.2. Valoració de la participació com a expert (intern/extern) d'avaluació</p> <p>7.3. Valoració de la participació en la transició secundària-universitat</p>	<p>La tipologia de professorat i, molt especialment, els camps disciplinaris han de <i>matisar</i> o <i>diferenciar</i> els criteris i referents en aquesta dimensió (específicament amb relació al primer indicador).</p> <p>Tal com s'ha assenyalat en altres indicadors, la universitat hauria d'elaborar una llista (catàleg) de les tasques que es considerin que formen part de cadascun dels indicadors ressenyats.</p> <p>La universitat hauria d'establir els requisits mínims per a l'obtenció d'una valoració positiva en cadascun dels indicadors.</p> <p>No sembla aconsellable, en l'etapa experimental, considerar com a requisit l'obtenció de la valoració positiva en algun dels tres indicadors. Tanmateix, sí que seria pertinent demanar-la en algun d'ells en el cas d'una valoració d'excel·lència.</p> <p>La CAU pot ser l'agent d'avaluació més indicat per a aquests indicadors i aquesta dimensió.</p>
<p>8. Valoració del reconeixement extern de la qualitat docent</p> <p>8.1. Valoració de les publicacions docents</p> <p>8.2. Valoració dels premis i les distincions docents</p> <p>8.3. Valoració de la invitació docent a altres universitats</p>	<p>La tipologia de professorat i, molt especialment, els camps disciplinaris han de <i>matisar</i> o <i>diferenciar</i> els criteris i referents en aquesta dimensió (específicament amb relació al primer indicador). L'absència de tradició d'aquesta mena de publicacions en una bona part dels camps disciplinaris fa que novament hàgim d'assenyalar la conveniència que en aquest indicador s'apliqui el criteri general de progressivitat en l'exigència. La universitat, per mitjà dels seus recursos de formació i desenvolupament del professorat, hauria de promoure les accions pertinents perquè la riquesa experiencial del professorat prengué el format adequat de difusió dins la comunitat docent sense limitació de fronteres.</p> <p>La universitat hauria d'establir les exigències mínimes per a l'obtenció positiva en cadascun dels indicadors.</p> <p>No sembla aconsellable, en l'etapa experimental, considerar com a requisit l'obtenció de la valoració positiva en algun dels tres indicadors. Tanmateix, sí que seria pertinent demanar-la en algun d'ells en el cas d'una valoració d'excel·lència.</p> <p>La CAU pot ser l'agent d'avaluació més indicat per a aquests indicadors i aquesta dimensió.</p>

